

Przedmiotowy System Oceniania
z Przyrody w roku szkolnym 2016/2017
w Szkole Podstawowej nr 1 w Przemkowie

I. Kontrakt między nauczycielem i uczniem

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Prace klasowe, kartkówki i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
3. Formy sprawdzania osiągnięć uczniów z przyrody:
  - **odpowiedź ustna** (ocena, + lub -)
  - **sprawdziany pisemne** po każdym dziale programu (ocena)
  - **kartkówki** nie muszą być zapowiadane i nie mogą być poprawiane.
  - **zadania w zeszycie ćwiczeń oraz przygotowanie do zajęć** są sprawdzane systematycznie.

Za odrobione zadanie domowe każdy uczeń dostaje plus, za brak zadania minus:

- cztery plusy ocena bardzo dobra,
- trzy plusy , jeden minus ocena dobra,
- dwa plusy , dwa minusy ocena dostateczna,
- jeden plus, trzy minusy ocena dopuszczająca,
- cztery minusy ocena niedostateczna

4. Aktywność na lekcji oraz przygotowanie do zajęć nagradza się „plusami” i „minusami” wg zasad powyżej .

Przez aktywność na lekcji rozumiemy:

- częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi,
- rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji,
- aktywną pracę w grupach.

5. Prace klasowe są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
6. Testy kontrolne pisane są przez uczniów na przygotowanych i standaryzowanych materiałach wydanych przez Wydawnictwo WSiP i Nową Erę, które zostały opracowane na podstawie programu „Na tropach przyrody” klasa IV, V i „Przyroda witaj” (klasy VI).
7. Uczeń nieobecny na pracy klasowej musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem. **Uczeń który nie napisze pracy klasowej z powodu własnego zaniedbania uzyskuje ocenę niedostateczną.**
8. Uczeń może poprawić pracę napisaną na ocenę niedostateczną i dopuszczającą. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Uczeń poprawia pracę tylko raz. Każdy wyższy stopień uzyskany podczas poprawy wpisuje się do dziennika. Obie wpisane oceny (ze sprawdzianu i poprawy) są uwzględniane podczas ustalania oceny klasyfikacyjnej. Decyzję, o tym czy uczeń może poprawiać pracę klasową podejmuje nauczyciel. Jeżeli nauczyciel zaobserwuje nagminne nieprzygotowanie danego ucznia do sprawdzianu i każdorazowe przystępowanie do poprawy, może odmówić przystąpienia do poprawy danemu uczniowi.
9. Sprawdzona i oceniona praca pisemna udostępniana jest rodzicom i uczniom do wglądu tylko na terenie Szkoły do końca bieżącego roku szkolnego.
10. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany przez trzy dni (nie dotyczy prac klasowych).
11. Uczeń ma prawo do dwukrotnego w ciągu semestru zgłoszenia nie przygotowania się do lekcji. Przez nie przygotowanie się do lekcji rozumiemy: **brak zeszytu ćwiczeń, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.**

Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje **za każde nie przygotowanie minus. Z uzyskanych czterech minusów uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną do dziennika.**

Na koniec każdego semestru nauczyciel może wystawić dodatkową ocenę celującą uczniom , którzy wzorowo byli przygotowani w ciągu całego okresu do zajęć.

12. **Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych oraz poprawiania ocen. Uczeń ocenę semestralną uzyskuje za pracę w ciągu całego semestru na bieżąco, a nie na koniec semestru.**

13. **Punkt dopisany na prośbę uczniów:** Osoba udzielająca informacji na temat zadań domowych oraz lekcji osobą nieobecnym, jest zobowiązana do udzielenia rzetelnych informacji, ponieważ może zostać ukarana za błędne informacje minusem.

Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia udokumentowane badaniami w PPP.

Przedmiotowy system Oceniania znajduje się na widocznym miejscu w pracowni i w każdej chwili uczeń może przeczytać wszystkie punkty w nim zawarte. Kontrakt pomiędzy uczniem a nauczycielem zawarty jest na podstawie Przedmiotowego Systemu Oceniania i podpisany jest przez dwie strony. Kontrakt uczniowski obowiązuje od rozpoczęcia nowego roku szkolnego do jego zakończenia.

II. Narzędzia, czas pomiaru i obserwacji osiągnięć uczniów

1. Prace klasowe, (1 godz. lekcyjna) 2-4 razy w semestrze,
2. Kartkówki, (5 min.) według potrzeb,
3. Odpowiedzi ustne,
4. Prace domowe.
5. Zeszyty ćwiczeń (na bieżąco).
6. Prace długoterminowe:
  - a) projekty (w uzgodnieniu z nauczycielem)
  - b) prezentacje (w uzgodnieniu z nauczycielem)
7. Obserwacja ucznia (na bieżąco):
  - a) przygotowanie do lekcji,
  - b) aktywność na lekcji,
  - c) praca w grupie.

III. Kryteria ocen

- prace pisemne: prace klasowe, sprawdziany, testy, kartkówki są punktowane i oceniane zgodnie z wymaganą ilością punktów na daną ocenę według wskazań WSO
powyżej 95%pkt. + zadanie dodatkowe	- celujący
91 – 100% pkt.	- bardzo dobry
71 - 90% pkt.	- dobry
46 - 70%pkt.	- dostateczny
30 - 45% pkt.	- dopuszczający
Poniżej 30% pkt.	- niedostateczny

IV. Obszary aktywności ucznia

Na lekcjach przyrody oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. Rozumienie pojęć, określeń biologicznych (przyrodniczych)
2. Znajomość i stosowanie praw biologicznych (przyrodniczych) do rozwiązywania problemów jakościowych i ilościowych (umiejętność rozwiązywania zadań problemowych)
3. Umiejętność korzystania z tekstów biologicznych (przyrodniczych) i innych tekstów źródłowych.
4. Umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów, doświadczeń.
5. Gromadzenie, interpretowanie i prezentowanie zagadnień biologicznych (przyrodniczych) oraz wyników samodzielnie przeprowadzonych obserwacji, pomiarów, doświadczeń.
6. Odczytywanie, interpretowanie i analizowanie map, wykresów, tabel.
7. Dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie pod wpływem działalności człowieka.
8. Wskazywanie sposobów zapobiegania degradacji środowiska.
9. Aktywność na lekcjach, praca indywidualna, praca w grupach, wkład pracy ucznia.

V. Wymagania z zakresu przyrody na poszczególne oceny

Wymagania twórcze na ocenę celującą

Uczeń spełnia wszystkie wymagania dopełniające na ocenę bardzo dobrą, opanował wymagania programowe w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym, a ponadto:

- zdobywa samodzielnie dodatkowe informacje pochodzące z różnych źródeł, samodzielnie interpretuje wydarzenia, dokonuje ich selekcji i ocenia je
- potrafi wiązać problematykę danego przedmiotu z zagadnieniami poznanymi na innych lekcjach
- czyta artykuły, dodatkowe lektury, które potrafi zaprezentować przed grupą
- wykonuje dodatkowe prace dotyczące problematyki lekcji lub będące wynikiem własnych zainteresowań
- umie samodzielnie zaplanować oraz przeprowadzić eksperymenty laboratoryjne i terenowe
- umie opisywać doświadczenia, formułować wnioski
- aktywnie współorganizuje i bierze czynny udział w akcjach środowiskowych związanych z ochroną środowiska i zdrowia
- jest aktywny na lekcjach, wychodzi z samodzielnymi inicjatywami i pomysłami
- bierze udział w szkolnych i pozaszkolnych konkursach wiedzy przyrodniczej

Wymagania dopełniające na ocenę bardzo dobrą

Uczeń opanował wszystkie wymagania programowe w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym, potrafi:

- samodzielnie planować obserwacje, doświadczenia – analizować wnioski, oceniać wiarygodność
- ilustruje na schematach i wykresach wyniki obliczeń i analiz
- korzysta z różnych źródeł informacji i wiedzy, potrafi posługiwać się tekstem źródłowym
- samodzielnie interpretuje wydarzenia, ujmując zjawiska w związku przyczynowo-skutkowe
- umie łączyć wiedzę z innych przedmiotów
- jest aktywny na lekcjach, chętnie uczestniczy w dyskusji i pracach zespołowych – wykazuje oryginalność i pomysłowość
- systematycznie i efektywnie pracuje indywidualnie i zespołowo

- jest zainteresowany problematyką przyrodniczą
- uzyskuje najczęściej bardzo dobre i dobre oceny z odpowiedzi ustnych, testów i innych zadań edukacyjnych

Wymagania rozszerzające na ocenę dobrą

Uczeń w dużym zakresie opanował wymagania programowe w zakresie podstawowym i ponadpodstawowym, potrafi:

- prowadzić obserwację, dokumentować wyniki
- różnicuje i nazywa pospolite gatunki roślin i zwierząt
- pracuje samodzielnie – z samodzielnej pracy sporządza notatki słowne i graficzne
- umie korzystać z danych liczbowych i stosować je do dokonywania obliczeń, analiz, porównań
- wykazuje zależności między stanem środowiska, a zdrowiem człowieka
- umie przewidzieć skutki degradacji środowiska
- samodzielnie rozwiązuje zadania o różnym stopniu trudności, poprawnie formułuje wnioski
- jest aktywny na lekcjach, dobrze współpracuje z grupą
- uzyskuje najczęściej dobre oceny z odpowiedzi ustnych, testów i innych zadań edukacyjnych

Wymagania podstawowe na ocenę dostateczną

Uczeń opanował podstawowe wymagania programowe, potrafi:

- przeprowadzać celowe obserwacje i organizować doświadczenia
- korzystać z atlasów, map, szkiców, wykresów
- wykazywać związki przyrody z innymi naukami
- korzystać z podręcznika i literatury pomocniczej
- wymienić czynniki warunkujące życie na lądzie
- rozpoznawać pospolite gatunki organizmów lądowych i wodnych z pomocą atlasów, przewodników
- wymienić formy ochrony przyrody
- określić zasady zachowania się człowieka w środowisku
- omówić szkodliwy wpływ alkoholu i nikotyny na zdrowie człowieka
- wymienić zasady higieny osobistej i otoczenia

Uczeń uzyskuje najczęściej oceny dostateczne z odpowiedzi ustnych, testów i innych zadań edukacyjnych

Wymagania konieczne na ocenę dopuszczającą

Uczeń ma braki w opanowaniu podstawowych wymagań programowych objętych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia, potrafi:

- planować i organizować własne uczenie się
- wykonywać proste polecenia oraz nieskomplikowane zadania obliczeniowe i praktyczne
- korzystać z lupy, lornetki, mikroskopu w celu przeprowadzenia prostych obserwacji terenowych i laboratoryjnych
- z pomocą nauczyciela korzystać z map, atlasów, przewodników
- z pomocą nauczyciela analizować wyniki obserwacji i doświadczeń przyrodniczych
- dostrzegać niebezpieczeństwo związane z wpływem alkoholu i nikotyny na zdrowie człowieka
- dostrzegać negatywne i pozytywne zmiany najbliższego środowiska
- rozumieć potrzebę ochrony środowiska

Uczeń z większości odpowiedzi ustnych, testów i innych zadań edukacyjnych otrzymuje oceny dopuszczające

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

Nie opanował podstawowych wymagań programowych, a braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy i umiejętności z danego przedmiotu,

- nie jest w stanie wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności,
- nie potrafi zastosować wiedzy w praktyce.

Szczegółowe wiadomości i umiejętności uczniów na poszczególne stopnie szkolne zawarte są w PSO wydanym przez WSiP i dostępne do wglądu u nauczyciela.

VI. Kryteria oceny śródrocznej i rocznej

1. Ocenę śródroczną (roczną) wystawia nauczyciel najpóźniej na tydzień przed terminem klasyfikacji
2. O proponowanej ocenie śródrocznej (rocznej) nauczyciel informuje ucznia oraz wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją
3. W przypadku otrzymania przez ucznia przewidywanej oceny niedostatecznej rodzic jest zobowiązany do osobistego odbioru informacji od wychowawcy. W sytuacji braku możliwości lub uchylania się rodziców od kontaktu z wychowawcą, informacja przesyłana jest listem poleconym z potwierdzeniem odbioru ;
4. Ocena śródroczna, roczna lub końcowa może być wyższa od przewidywanej jeśli uczeń spełni kryteria pozwalające uzyskać wyższą ocenę.
5. Ocena śródroczna, roczna lub końcowa może być niższa od przewidywanej jeśli uczeń uzyska zbyt dużą ilość ocen niepozwalających na utrzymanie oceny przewidywanej.
6. Ocena śródroczna, roczna lub końcowa nie może zostać obniżona w stosunku do oceny przewidywanej do oceny niedostatecznej.
7. Na ocenę śródroczną (roczną) mają wpływ wszystkie wcześniej wymienione formy aktywności (prace klasowe, kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe i dodatkowe)
8. Wszystkie formy aktywności ucznia oceniane są w skali stopniowej
9. W ocenianiu bieżącym dopuszczalne jest stosowanie plusów (+) i minusów (-).

10. Ocena X+ ma wartość X; ocena X- ma wartość X
  11. Jeżeli w szkole będzie funkcjonował dziennik elektroniczny, wówczas przy wystawianiu ocen semestralnych stosowana będzie zasada średniej ważonej ocen cząstkowych według następujących wag:
    - Prace klasowe, sprawdziany, testy – waga 100
    - Kartkówki – waga 40
    - Odpowiedź ustna – waga 70
    - Aktywność na lekcji – waga 20
    - Przygotowanie do lekcji, zadanie dom. – waga 15
    - Praca dodatkowa- waga 20
    - Diagnoza- waga 100
  12. Ocenę roczną wystawia się na podstawie uzyskanych ocen w ciągu całego roku.
  13. Wyniki oceniania przedstawiane są tylko osobom uprawnionym do ich poznania.
  14. Wszystkie sprawy sporne nie ujęte w PSO, rozstrzygane będą zgodnie z WSO oraz Rozporządzeniem MEN.
  15. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie rocznej oceny klasyfikacyjnej zgodnie z zapisami WSO. Warunkiem podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych jest zdanie pisemnego lub praktycznego sprawdzianu sprawdzającego z przedmiotu na ocenę, o którą ubiega się uczeń lub rodzice (opiekunowie prawni).
- Średnia ważona, obliczana wg wzoru:

$$\text{Ocena} = \frac{\text{Suma iloczynów (ocena x waga)}}{\text{Suma wag}}$$

2) Tak obliczona średnia służy do wystawienia oceny semestralnej z przyrody w następujący sposób:

a) uczniowie, którzy uzyskali średnią ważoną ocen co najmniej:

- 1,8- otrzymują ocenę dopuszczającą
- 2,8 – otrzymują ocenę dostateczną
- 3,8 – otrzymują ocenę dobrą
- 4,8 – otrzymują ocenę bardzo dobrą
- 5,8 – otrzymują ocenę celującą

W przypadku uzyskania niższych średnich niż podane powyżej progi nauczyciel może, ale nie musi, postawić ocenę wyższą.

VII. Informacja zwrotna

1. Nauczyciel – uczeń:
  - informuje uczniów o wymaganiach i kryteriach oceniania
  - motywuje do dalszej pracy
2. Nauczyciel – rodzice
  - informuje o wymaganiach i kryteriach oceniania
  - informuje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce
  - dostarcza informacji o uzdolnieniach ucznia
  - daje wskazówki do pracy z uczniem
  - informuje o ocenie z pracy klasowej i odpowiedzi ustnej poprzez wpis w zeszycie przedmiotowym
  - udostępnia do wglądu prace klasowe ucznia
3. Nauczyciel – wychowawca klasy – dyrektor
  - nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach ucznia
  - nauczyciel lub wychowawca informuje dyrekcję o sytuacjach wymagających jego zdaniem interwencji

VIII. Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania

PSO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie każdego cyklu edukacyjnego.

Opracowała

mgr Elżbieta Terlikowska

Zapoznałem się i zgadzam się z zapisami w PSO i Kontrakcie między nauczycielem i uczniem z PRZYRODY na rok szkolny 2016/2017, co potwierdzam własnym podpisem.

[illegible]

Opracowała mgr Elżbieta Terlikowska